

# بررسی امنیت محیطی در پیاده گذرهای شهری به عنوان بخشی از فضاهای شهری با رویکرد CPTED ( نمونه موردی: پیاده گذر تربیت و پاساژ تبریز )

رعنا نجاری نابی<sup>1</sup>، باعثه رضایی<sup>2</sup>، داریوش ستار زاده<sup>3</sup>

1- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد واحد تبریز، [www.ra.najjari@gmail.com](mailto:www.ra.najjari@gmail.com)

2- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد واحد تبریز، [www.rezaei.bae3@gmail.com](mailto:www.rezaei.bae3@gmail.com)

3- عضو تمام وقت هیات علمی دانشکده معماری دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، [www.dariush\\_sat@msn.com](mailto:www.dariush_sat@msn.com)

## چکیده

امنیت و تامین احساس آرامش شهروندان در جامعه بستر ساز پیشرفت و توسعه جوامع انسانی است. حضور مردم در فضاهای شهری مستلزم احساس امنیت از سوی آنان است. در این پژوهش به بررسی امنیت محیطی در فضاهای شهری از جمله پیاده گذرها با رویکرد CPTED پرداخته می شود. در رویکرد CPTED به نقش کالبد شهر از طریق طراحی محیطی در کاهش و پیشگیری از جرایم شهری تاکید می شود. یکی از عوامل موثر در ادامه حیات و نشاط یک فضای عمومی از جمله پیاده گذر های شهری، امنیت و ایمنی آن است بطوریکه با تامین آن می توان به مفهوم عرصه عمومی دست یافت. در این پژوهش دو پیاده گذر تربیت و پاساژ در شهر تبریز به عنوان نمونه های بررسی انتخاب شده اند که بر اساس رویکرد CPTED و اصول حاکم بر آن به روش تحلیلی- پیمایشی مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته اند. نتایج حاصل حاکی از آن است که کاربرد اصول رویکرد CPTED در پیاده گذر تربیت تبریز، سبب تداوم حیات، امنیت، رونق و شادابی فضا شده است در حالی که پیاده گذر پاساژ به علل مختلف از جمله نا بسامانی در کاربری های موجود، عدم وجود مبلمان و تجهیزات شهری، عدم رسیدگی به نظافت و ... احساس نا امنی را القا می کند که در نهایت در راستای اصول CPTED راهکار هایی جهت بازیابی جایگاه پیاده گذر پاساژ ارائه می گردد.

واژه های کلیدی: امنیت محیطی، فضای شهری، پیاده گذر تبریز، رویکرد CPTED

## 1- مقدمه

گسترش شهرنشینی و توسعه جوامع انسانی زمینه ساز بسیاری از نا امنی ها و پدیده جرم در جوامع امروزی است. ترس از جرم به خودی خود می تواند آزادی رفت و آمد شهروندان را محدود کرده و مانع از حضور و شرکت آنان در عرصه جامعه گردد (الماسی فر، انصاری، 1389، 22). الین می گوید: "اگر مردم فضایی را به دلیل عدم راحتی و یا ترس استفاده نکنند، عرصه عمومی از بین رفته است". یکی از مهمترین عوامل تهدید کننده حضور مردم در فضاهای عمومی، ترس یا احساس نا امنی است. نا امنی مکان ها و فضاهای عمومی، نشاط و سلامتی را در زندگی روزمره مختل می کند و با ایجاد مانع بر سر راه رشد فرهنگی و